

ชูสกุล พิริยะ, คัดคนางค์ ศรีพัฒนพิพัฒน์, จินตนา พรหมลา, วรพล อมรวิทย์, พิพัฒน์ สังข์ทอง, มัลลิตา กัณฑาพันธ์, กาญจนา ศรีภารา, ภัณฑิลา ทวีวิทยาการ

ทีมตระหนักรู้สถานการณ์ (Situation Awareness Team: SAT) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

✉ outbreak@health.moph.go.th

ทีมตระหนักรู้สถานการณ์ กรมควบคุมโรค ได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา จากเครือข่ายงานสาธารณสุขทั่วประเทศ พบโรค ภัยสุขภาพ และเหตุการณ์ที่สำคัญในสัปดาห์ที่ 20 ระหว่างวันที่ 14-20 พฤษภาคม 2566 ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. โรคฝีดาษวานร 5 ราย ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และจังหวัดนนทบุรี พบผู้ป่วยโรคฝีดาษวานร จำนวน 5 ราย จากกรุงเทพมหานคร 3 ราย และนนทบุรี 2 ราย เป็นเพศชาย จำนวน 4 ราย อายุระหว่าง 25-42 ปี และเป็นเพศหญิงจำนวน 1 ราย อายุ 62 ปี โดยผู้ป่วยเพศชายทั้ง 4 ราย ไม่มีประวัติโรคประจำตัว และไม่ทราบประวัติการได้รับวัคซีนฝีดาษ เริ่มป่วยอยู่ในระหว่างวันที่ 11-15 พฤษภาคม 2566 เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย ส่วนใหญ่มีอาการไข้ ผื่น คัน มีตุ่มน้ำใสบริเวณใบหน้า ลำตัว และอวัยวะเพศ สำหรับประวัติเสี่ยงต่อการติดเชื้อทั้ง 4 ราย เป็นกลุ่ม LGBTQ โดย 1 ราย ให้ประวัติเมื่อปลายเดือนเมษายน 2566 ได้ไปร่วมงานปาร์ตี้ที่เกาะเสม็ด มีเพศสัมพันธ์โดยไม่ได้ป้องกัน 1 ราย ให้ประวัติเสี่ยงสัมผัสคนอนที่มีผื่นลักษณะตุ่มใส และตกสะเก็ด และอีก 2 รายไม่ทราบข้อมูลประวัติเสี่ยงทั้ง 4 ราย ผลตรวจทางห้องปฏิบัติการตรวจพบสารพันธุกรรมของเชื้อไวรัส mpox

สำหรับผู้ป่วยโรคฝีดาษวานร เพศหญิง 1 ราย อายุ 62 ปี มีโรคประจำตัวไขมันในเลือดสูง มีประวัติได้รับวัคซีนฝีดาษ เริ่มป่วยวันที่ 17 พฤษภาคม 2566 ด้วยอาการ ปวดศีรษะ ต่อมาน้ำเหลืองโตนบริเวณลำคอเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลบางกรวย ในวันที่ 19 พฤษภาคม 2566 ตรวจพบสารพันธุกรรมของเชื้อ mpox สายพันธุ์ West African clade ประวัติเสี่ยงต่อการติดเชื้อคือ มีประวัติสัมผัสกับบุตรชายที่ป่วยเป็นโรคฝีดาษวานรครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2566 โดยอาศัยร่วมบ้าน และใช้ห้องน้ำร่วมกัน โดยประวัติเสี่ยงต่อการติดเชื้อที่อาจเชื่อมโยงกันอยู่ในระหว่างการสอบสวนโรคเพิ่มเติม

การดำเนินการ

- 1) เฝ้าระวังผู้สัมผัสใกล้ชิดตามนิยามการรายงานโรค
- 2) สอบสวนโรคเพิ่มเติมในรายละเอียดประวัติเสี่ยงการติดเชื้อ

3) สื่อสารความเสี่ยงเรื่องโรคฝีดาษวานร โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ที่เดินทางมาจากต่างประเทศที่มีการระบาดของโรค หรือมีอาชีพที่ต้องสัมผัสคลุกคลีกับผู้เดินทางจากต่างประเทศ รวมถึงกลุ่มบุคคลที่มีความเสี่ยงสัมผัสกับผู้ที่ผื่นเป็นลักษณะตุ่มน้ำใส เป็นหนอง ตกสะเก็ด ให้เฝ้าระวังอาการ หากมีอาการให้พบแพทย์และแจ้งประวัติเสี่ยงให้แพทย์รับทราบ

2. การประเมินความเสี่ยงของโรคฝีดาษวานร

สถานการณ์โรคฝีดาษวานร (mpox) ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม -21 พฤษภาคม 2566 พบผู้ป่วยสะสม 33 ราย ยังไม่พบผู้เสียชีวิต โดยพบผู้ป่วยเพิ่มสูงขึ้นตั้งแต่เดือนมีนาคม (4 ราย) และในครึ่งเดือนแรกของเดือนพฤษภาคม 2566 พบผู้ป่วยแล้วจำนวน 8 ราย ผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นกลุ่มวัยทำงาน พบมากในกรุงเทพมหานคร โดยตั้งแต่เดือนมีนาคม 2566 เป็นต้นมา ผู้ป่วยเกือบทั้งหมดที่พบเป็นเพศชายวัยทำงาน เป็นกลุ่ม LGBTQ และมีประวัติเสี่ยง ได้แก่ การมีเพศสัมพันธ์กับชายโดยไม่ได้ป้องกันส่วนใหญ่เป็นชายแปลกหน้า สถานที่เสี่ยง ได้แก่ ชานา สนามกีฬา สวนสาธารณะ และงานปาร์ตี้ มีเพียง 1 รายเป็นเพศหญิงที่ติดโดยการสัมผัสผู้ป่วยยืนยันที่อยู่ร่วมบ้าน (ใช้ห้องน้ำร่วมกัน)

ถึงแม้ว่ามีการเริ่มดำเนินการสื่อสารความเสี่ยง ให้สุขศึกษา เฝ้าระวังในกลุ่มประชากรเสี่ยงตั้งแต่เดือนมีนาคม 2566 แนวโน้มผู้ป่วยโรค mpox ยังคงสูงต่อเนื่อง สอดคล้องกับสถานการณ์ในต่างประเทศ โดยเฉพาะภูมิภาค Western Pacific เช่น เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น จีน ที่ยังคงพบผู้ป่วยสูงขึ้น ทั้งนี้ มาตรการที่ไม่ใช่ยาข้างต้นอาจไม่เพียงพอในการควบคุมโรค นอกจากนี้ ในเดือนมิถุนายน 2566 จะมีการจัดงาน Bangkok pride ที่กรุงเทพมหานคร อาจมีความเสี่ยงสูงที่จะพบการระบาดในวงกว้างได้ ในระยะนี้อาจพิจารณา มาตรการวัคซีนเพื่อใช้ในการป้องกันควบคุมโรค โดยเฉพาะในประชากรกลุ่มเสี่ยง ร่วมกับมาตรการป้องกันที่ไม่ใช่ยาซึ่งได้ทำไปก่อนหน้านี้แล้ว

การระบาดของโรคไวรัสตับอักเสบบีเชื่อมโยงกับ
สตรอว์เบอร์รีแช่แข็ง สหรัฐอเมริกา

เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2566 สำนักงานคณะกรรมการ
อาหารและยาของสหรัฐอเมริกา (FDA) แจ้งว่าพบจำนวนผู้ป่วย
โรคตับอักเสบบีที่เชื่อมโยงกับสตรอว์เบอร์รีแช่แข็งเพิ่มขึ้น เดือน

มีนาคม 2566 บริษัท California Splendor Inc. ได้เรียกคืน
สตรอว์เบอร์รีแช่แข็งออร์แกนิก ยี่ห้อ Kirkland เนื่องจากมีความ
เป็นไปได้ที่ผลิตภัณฑ์มีการปนเปื้อนไวรัสตับอักเสบบี และสงสัยว่า
เป็นสาเหตุการเจ็บป่วย โดยจำนวนผู้ป่วยรวมโรคไวรัสตับอักเสบบี
สูงถึง 9 ราย และที่มีความเชื่อมโยงกับสตรอว์เบอร์รีแช่แข็งมี
จำนวนอย่างน้อย 3 ราย จึงแจ้งเตือนผู้บริโภคสตรอว์เบอร์รีแช่แข็ง
หากมีอาการให้แจ้งเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่
